

RIKSDAGENS SVAR 283/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning (RP 201/2010 rd).

Beredning i utskott

Utrikesutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (UtUB 12/2010 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning (562/1996) 10 §, så-
dan den lyder i lagarna 891/2000 och 581/2003,
ändras 1 och 3—6 §, 7 § 1 och 4 mom. och 8 §,
av dem 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 891/2000, 3 § sådan den lyder i lagarna 891/2000
och 581/2003, 4 och 5 § och 7 § 1 mom. sådana de lyder i lag 581/2003 och 8 § sådan den lyder i lag
891/2000 samt
fogas till lagen nya 3 a, 3 b, 4 a, 4 b och 7 a—7 d § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

På begränsning av export, förmedling, transi-
tering och överföring av produkter med dubbel
användning (*exportkontroll*) tillämpas denna
lag, om inte något annat följer av någon annan
lag, av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om
upprättande av en gemenskapsordning för kon-
troll av export, överföring, förmedling och transi-
tering av produkter med dubbla användnings-
områden (omarbetning), nedan *rådets förord-
ning*, eller av rådets gemensamma åtgärd

2000/401/Gusp om kontroll av tekniskt bistånd
som står i samband med viss slags militär slutan-
vändning, nedan *rådets gemensamma åtgärd*.

3 §

Tillståndsplikt

Export av sådana produkter med dubbel an-
vändning som med stöd av rådets förordning, rå-
dets gemensamma åtgärd eller denna lag omfat-
tas av kontroll är tillåten endast med Europeiska
unionens generella tillstånd eller utrikesministe-

riets individuella, globala eller generella tillstånd.

Tillstånd krävs för förmedlingstjänster som avser produkter med dubbel användning som är förtecknade i bilaga I till rådets förordning, om förmedlaren har fått ett meddelande av utrikesministeriet om att produkterna som förmedlas är eller kan vara helt eller delvis avsedda för något av de syften som anges i artikel 4.1 eller 4.2 i rådets förordning. Om en förmedlare känner till eller har skäl att misstänka att en produkt som är förtecknad i bilaga I till rådets förordning helt eller delvis är avsedd för något av de syften som anges i artikel 4.1 i rådets förordning, ska förmedlaren underrätta utrikesministeriet, som beslutar om huruvida ett tillstånd är nödvändigt.

Tillstånd krävs för transitering av produkter med dubbel användning som är förtecknade i bilaga I till rådets förordning, om transiteraren har fått ett meddelande av utrikesministeriet om att produkterna som transiteras är eller kan vara helt eller delvis avsedda för något av de syften som anges i artikel 4.1 eller 4.2.

Ett tillstånd beviljat av utrikesministeriet ska visas upp för tullmyndigheterna även i samband med överföringar som anges i artikel 22.1 och 22.2 i rådets förordning.

I fråga om tillståndsplikt föreskrivs dessutom i 4 §.

3 a §

Europeiska unionens generella tillstånd

Exportörer ska underrätta utrikesministeriet om användning av Europeiska unionens generella tillstånd senast 30 dagar efter den dag då den första exporten ägde rum. Samtidigt ska de för utrikesministeriet uppge sitt namn och den adress där de dokument som avses i artikel 20 i rådets förordning är tillgängliga för kontroll.

3 b §

Bevaringstid för tillstånd

De som exporterar, förmedlar, transiterar eller överför ska bevara tillståndet i fem år efter

det att giltighetstiden löpt ut och på begäran återlämna det till utrikesministeriet.

4 §

Tillståndsplikt i fråga om export, förmedling, transitering och överföring av produkter som inte ingår i produktförteckningarna

När sådana produkter, tjänster eller andra nytigheter som inte ingår i produktförteckningen i bilagan till rådets förordning ska exporteras, förmedlas, transiteras eller överföras, ska ett tillstånd visas upp i samband med exporten, förmedlingen, transiteringen eller överföringen, om exportören, förmedlaren, transiteraren eller överföraren har fått ett meddelande av utrikesministeriet enligt vilket produkten är eller kan vara helt eller delvis avsedd för användning i samband med utvecklande, produktion, hantering, användning, underhåll, lagring, detektion, identifiering eller spridning av kemiska eller biologiska vapen eller kärnvapen eller för utvecklande, produktion, underhåll eller lagring av missiler som är i stand att bära sådana vapen, när de omfattas av icke-spridningsarrangemang.

Tillstånd krävs också för export av sådana produkter med dubbel användning som inte ingår i produktförteckningen, om det land som köper produkterna eller bestämmelselandet är föremål för ett vapenembargo som har beslutats genom en gemensam ståndpunkt eller gemensam åtgärd som har antagits av rådet eller genom ett beslut av Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa eller ett vapenembargo som har beslutats i en bindande resolution av Förenta nationernas säkerhetsråd och om exportören har fått ett meddelande av utrikesministeriet enligt vilket produkterna i fråga är eller kan vara helt eller delvis avsedda för militär slutanvändning. Med militär slutanvändning avses

1) införlivande med försvarsmateriel som avses i lagen om export och transitering av försvarsmateriel (242/1990), nedan *exportlagen*,

2) användning av tillverknings-, provnings- eller analysutrustning och komponenter till sådan utrustning för att utveckla, tillverka eller underhålla försvarsmateriel som avses i 1 punkten,

3) användning av icke-färdigtillverkade produkter i en anläggning för tillverkning av försvarsmateriel som avses i 1 punkten.

Tillstånd krävs också för export av sådana produkter med dubbel användning som inte ingår i produktförteckningen, om exportören har fått ett meddelande av utrikesministeriet enligt vilket produkterna i fråga är eller kan vara helt eller delvis avsedda att användas som delar eller komponenter till försvarsmateriel som avses i exportlagen och som har exporterats från finskt territorium utan tillstånd eller i strid med ett tillstånd enligt finsk lagstiftning.

Om exportören känner till eller har skäl att misstänka att en produkt helt eller delvis är avsedd för något av de syften som nämns i 1—3 mom., ska denne underrätta utrikesministeriet, som beslutar om huruvida ett exporttillstånd är nödvändigt. Om en förmedlare känner till att de produkter för vilka förmedlaren planerar förmedlingstjänster helt eller delvis är avsedda för något av de syften som avses i 1 mom., ska denne underrätta utrikesministeriet, som beslutar om huruvida ett tillstånd är nödvändigt.

4 a §

Avslag på ansökan om tillstånd

Utrikesministeriets tillstånd kan vägras, om

1) det är nödvändigt för att iaktta internationella avtal, åtaganden och förpliktelser som gäller Finland,

2) det är nödvändigt för att främja Finlands utrikes- och säkerhetspolitiska mål eller Finlands säkerhetsintressen och för att bidra till att den internationella säkerheten upprätthålls,

3) det är nödvändigt för att säkerställa en obehindrad tillgång till sådana utländska produkter som omfattas av strategisk exportkontroll eller för att iaktta de villkor som gäller tillgången till dessa produkter,

4) en vara eller tjänst har importerats till Finland med återexportbegränsning eller återexportförbud, eller

5) omständigheter som anknyter till den planerade slutanvändningen och risken för omdirigering kräver det.

4 b §

Förhandsbesked

Utrikesministeriet kan på skriftlig ansökan ge exportörer, förmedlare, transiterare och överförare ett skriftligt förhandsbesked om förutsättningarna för att få tillstånd. Beslutet om förhandsbesked ska fattas med hänsyn till kriterierna i artikel 12 i rådets förordning. Ett bindande besked gäller för viss tid. Beskedet är emellertid inte bindande för utrikesministeriet om omständigheterna förändras väsentligt efter det att beskedet getts.

5 §

Återkallande av tillstånd eller ändring av villkoren

Utrikesministeriet har rätt att återkalla ett tillstånd eller ändra villkoren för det, om felaktiga uppgifter har lämnats i ansökan eller om omständigheterna sedan tillståndet beviljades har förändrats så att Finlands internationella åtaganden eller förpliktelser förutsätter en sådan åtgärd.

6 §

Exportkontrolldelegationen

För beredningen av principiellt viktiga exportkontrollärenden finns en exportkontrolldelegation som tillsätts av statsrådet.

Närmare bestämmelser om delegationens uppgifter, medlemsantal och tillsättande utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Rätt till granskningar och information

Utrikesministeriet, tullmyndigheterna och skattemyndigheterna har trots bestämmelserna om tystnadsplikt rätt att till varandra lämna sådan information om exportörer och exporterade produkter med dubbel användning som myndigheterna behöver i sin övervakningsuppgift. Den-

na information får lämnas ut till Europeiska unionens övervakningsmyndigheter.

Vad som i 1—3 mom. föreskrivs om exportörer, gäller även överförare, förmedlare och transiterare.

7 a §

Omhändertagande av transitgods och ansökan om tillstånd

Tullen ska omhänderta transitgods med dubbel användning, om den har grundad anledning att misstänka att det är eller kan vara helt eller delvis avsett för användning i samband med utvecklande, produktion, hantering, användning, underhåll, lagring, detektion, identifiering eller spridning av kemiska eller biologiska vapen eller kärnvapen eller för utvecklande, produktion, underhåll eller lagring av missiler som är i stånd att bära sådana vapen, när de omfattas av icke-spridningsarrangemang.

Tullen ska meddela omhändertagandet till den som transiterar, som då inom 90 dagar från meddelandet ska ansöka om transiteringstillstånd. Om ansökan om tillstånd för transitgodset inte görs inom utsatt tid, ska tullverket överföra ärendet till utrikesministeriet för avgörande.

7 b §

Beslut om transiteringstillstånd

Om utrikesministeriet beviljar tillstånd för transitering eller anser att tillstånd inte behövs, ska det omhändertagna godset återlämnas till transiteraren.

Om utrikesministeriet inte beviljar tillstånd för transitering, ska det bestämma att godset ska returneras till utgångslandet. Om det dock finns grundad anledning att misstänka att godset i utgångslandet används för ändamål enligt 7 a § 1 mom., ska utrikesministeriet bestämma att det ska förstöras av tullen. Är godset till sina egen-

skaper farligt, kan utrikesministeriet samtidigt bestämma att beslutet om förstöring genast ska verkställas trots att det har överklagats.

I fråga om sökande av ändring i utrikesministeriets beslut föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

7 c §

Ersättningsskyldighet för förstört transitgods

Om gods förstörs innan beslutet om förstöring har vunnit laga kraft och domstolen med anledning av överklagande genom ett lagakraftvunnet beslut har fastställt att det inte fanns grund för förstöringen, har den som äger eller annars har rätt till godset rätt att söka ersättning för godset av staten.

7 d §

Transiterarens ersättningsskyldighet

Transiteraren svarar för transitgodsets förvaringskostnader under tillstånds- och ändringssökandeförfarandet och för kostnader som orsakas av returneringen av godset till utgångslandet eller för dess förstöring.

8 §

Övervakning av export, förmedling, transitering och överföring

Export, förmedling, transitering och överföring av produkter med dubbel användning övervakas av tullverket.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs statsrådets förordning om exportkontroll av produkter med dubbel användning (924/2000).

På de tillståndsansökningar som blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 1 februari 2011
